

A HARMADIK TANHIRDETŐ VÁNDORÚT

ABNER, valamint János apostolai a Kr.u. 29. év január 16-án, vasárnap este eljutottak Betszaidába és másnap közös tanácskozást tartottak Andrással és Jézus apostolaival. Abner és társai a székhelyüket Hebronban rendezték be és rendszeresen átjártak Betszaidába e tanácskozásokra.

² E közös tanácskozáson megvitatott számos kérdés között volt az a gyakorlat is, hogy a betegeket bizonyos olajokkal kenték be gyógyító imádságok elmondása mellett. Jézus most sem volt hajlandó részt venni a vitáikban, illetőleg nem volt hajlandó véleményezni a megállapodásaikat. János apostolai mindig is használták az olajat a betegek és a szenvedők számára való segédkezés során, és arra törekedtek, hogy ezt egységes szokásként honosítsák meg mindkét csoportnál, Jézus apostolai azonban nem voltak hajlandók elkötelezni magukat egy ilyen szabály mellett.

³ Január 18-án, kedden a betszaidai Zebedeus háiban csatlakoztak a kipróbált vándor hitszónokok a huszonnégy apostolhoz, nagyjából hetvenöten, arra készülve, hogy elküldik őket a galileai harmadik tanhirdető vándorútra. E harmadik küldetés hét hétig tartott.

⁴ A vándor hitszónokokat ötös csoportokban küldték ki, míg Jézus és a tizenkettek az idő legnagyobb részében együtt utaztak, és az apostolok kettesével mentek ki, hogy híveket kereszteljenek, ha úgy alakult. Abner és társai csaknem három héten át szintén a vándor hitszónoki csoportokkal dolgoztak, tanácsokkal látták el őket és keresztelték a híveket. Elmentek Magadánba, Tibériásba, Názaretbe, valamint Közép- és Dél-Galilea minden nagyobb városába és falujába, mindazokba a helységekbe, melyekben korábban már megfordultak és sok másikba is. Az északi részeket leszámítva Galilea számára ez volt az utolsó üzenetük.

1. A NŐI VÁNDOR HITSZÓNOKOK TESTÜLETE

¹ Minden bátor dolog közül, melyet Jézus a földi pályájával összefüggésben véghezvitt, a legmeglepőbb az ezen előzmény nélküli bejelentése volt január 16-ának estéjén: „Holnap kijelölünk tíz nőt az országért való szolgálati munkára.” Ama kéthetes időszak kezdetén, melyben az apostolok és a vándor hitszónokok szabadság okán elvileg nem tartózkodtak Betszaidában, Jézus megkérte Dávidot, hogy hívja haza a szüleit és küldjön ki hírnököket a célból, hogy azok Betszaidába hívjanak tíz olyan jámbor nőt, akik szolgáltak az előző tábor és a sátorkórház igazgatásában. E nők mind hallgatták a fiatal vándor hitszónokoknak átadott tanításokat, de sem e nők, sem a tanítóik fejében nem fordult meg az, hogy Jézus nőket bízna meg azzal a feladattal, hogy tanítsák az országról szóló evangéliumot és segédkezzenek a betegeknek. A Jézus által kiválasztott és megbízott eme tíz nő a következő volt: Zsuzsan-

na, a názareti zsinagóga korábbi előéneklőjének leánya; Johanna, Kuzának, Heródes Antipász intézőjének a felesége; Erzsébet, aki egy tibériásbeli és szeforiszbéli tehetős zsidónak volt a leánya; Márta, András és Péter nővére; Rákhel, a Mester húsvér testbeli öccsének sógornője; Naszanta, Elmannak, a síriai orvosnak a leánya; Milka, Tamás apostol egyik unokatestvére; Ruth, Lévi Máté legidősebb nővére; Kelta, egy római centurió leánya; és Agaman, egy damaszkuszi özvegy. Később Jézus még két másik nővel bővítette e csoportot — a magadáni Máriaival, valamint Rebekával, az arimateai József leányával.

² Jézus felhatalmazta e nőket arra, hogy a szervezetüket maguk alakítsák ki és utasította Júdást, hogy a felszerelésük és teherhordó állataik megvásárlásához bocsásson rendelkezésükre pénzt. A tizek Zsuzsannát választották vezetőjüknek és Johannát pénztárosuknak. Ettől kezdve a működéshez szükséges pénzt maguk teremtették elő; soha többet nem fordultak Júdához támogatásért.

³ Roppant különös látvány volt akkoriban, amikor a nők még a zsinagóga főtermébe sem tehettek be a lábukat (csak a nők karzatán tartózkodhattak), hogy az országról szóló új evangélium felhatalmazott tanítói lehettek. A feladat, mellyel Jézus e tíz nőt megbízta, amikor elkülönítette őket az evangélium tanítására és a segédkezésre, annak az egyenjogúságnak a hirdetése volt, mely minden nőt mindörökre felszabadított; a férfinak többé már nem lehetett úgy tekintenie a nőre, mint aki szellemében alsóbbrendű. Ez bizony komoly megrázkódtatást jelentett a tizenkét apostolnak. Függetlenül attól, hogy számtalanszor hallották a Mestertől, hogy „a mennyországban nincs gazdag vagy szegény, szabad vagy rabszolga, férfi vagy nő, mindenki egyformán az Isten fia és leánya”, mégis valóságosan is elképedtek, amikor Jézus azt javasolta, hogy hivatalosan bízzák meg e tíz nőt vallási tanítói feladatokkal, sőt engedjék meg nekik azt is, hogy velük tartsanak. Az egész vidék felkavarodott e fejleményre, Jézus ellenségei e lépésből nagy tökéet kovácsoltak, de a jó hírben hívó nők mindenütt bátran kiálltak a kiválasztott nővéreik mellett és nem hagytak kétséget afelől, hogy helyeslik a nők vallási munkában való szerepének e kései elismerését. És a nők e felszabadítását, mely kellő elismertséget biztosított nekik, az apostolok közvetlenül a Mester eltávkozása után is gyakorolták, jóllehet a későbbi nemzedékek alatt visszatértek a régi szokásokhoz. A keresztény egyház első napjaiban a női tanítókat és segédkezőket *diakonisszáknak* hívták és általános elismerést élveztek. Pál azonban, ama tény ellenére, hogy mindezt elméletben elismerte, sohasem tette egészen a saját hozzáállása részévé és ő maga nehéznek találta a gyakorlati kivitelezést.

2. A MAGADÁNI MEGÁLLÓ

¹ Amikor az apostoli társaság elindult Betszaidából, a nők a menet végén haladtak. A tanácskozások idején min-

dig egy csoportban ültek a beszélővel szemben, tőle jobbra. Egyre több nő vált az országról szóló evangélium hívévé, és korábban sok probléma forrása volt és véget nem érő zavart okozott az, amikor azt akarták, hogy személyesen beszélhessenek Jézussal vagy az apostolok egyikével. Most mindez megváltozott. Amikor a női hívek valamelyike találkozni akart a Mesterrel vagy beszélni akart az apostolokkal, megkereste Zsuzsannát, és a tizenkét női vándor hitszónok társaságában egyből a Mester vagy az ő egyik apostola elé járultak.

² Magadánban történt meg először, hogy a nők megmutatták hasznosságukat és igazolták a kiválasztásuk bölcs voltát. András meglehetősen szigorú rendszabályokat írt elő a társainak a nőkkel való személyes munkát illetően, különösen a megkérdőjelezhető jellemű nők esetében. Amikor a társaság elérte Magadánt, e tíz női vándor hitszónok szabadon beléphetett a rossz híré helyekre és a bennlakóknak közvetlenül hirdethette a jó híreket. És amikor betegekhez mentek, e nők a segédkezésük során képesek voltak igen közel kerülni a szenvedő nővéreikhez. E tíz nő (akiket később a tizenkét nőként ismertek) itteni segédkezésének eredményeként nyerték meg a magadáni Máriát az ország ügyének. Szerencsétlenségek során át és annak következményeként, hogy az ilyen rossz döntéseket hozó nőkkel szemben a nők jó híret fontosnak tartó társadalom milyen magatartást tanúsított, e nők a magadáni bűntanyák egyikén találták magukat. Márta és Rákhel volt az, aki világossá tette Mária előtt, hogy az ország kapui nyitva állnak még az olyanok előtt is, mint ő. Mária elhitte az új hírt és másnap Péter meg is keresztelte.

³ A magadáni Mária lett a tizenkét női vándor hitszónok e csoportjában az evangélium legeredményesebb tanítója. Ezzel a szolgálattal Jotapatában bízták meg, Rebekával együtt, nagyjából négy héttel a megtérést követően. Mária és Rebeka a csoport többi tagjával együtt végigkísérte Jézust a földi életének hátralévő részében, hűségesen és eredményesen munkálkodva az elnyomott nővéreik megvilágosításán és felemelésén; és amikor a jézusi élet színművének utolsó és megrendítően szomorú jelenetére sor került, annak dacára, hogy az apostolok egy kivételével megfutamodtak, e nők mindvégig jelen voltak, és egyikük sem tagadta meg vagy árulta el őt soha.

3. A SZOMBAT TIBÉRIÁSBAN

¹ Az apostoli társaság szombati istentiszteleteinek ügyét András a Jézustól kapott utasítások szerint a nőkre bízta. Ez természetesen azt jelentette, hogy azokat nem tarthatták az új zsinagógában. A nők ez alkalommal Johannát bízták meg a feladattal, és az összejövetelet Heródes új palotájának dísztermében tartották meg, mert Heródes éppen a pereai Juliászbán lévő palotájában tartózkodott. Johanna az írásoknak a nők által Izráel vallási életében végzett munkájáról szóló részeiből olvasott fel, utalt Mirjámra, Deborahra, Eszterre és másokra.

² Aznap késő este tartott Jézus az egyesített csoportnak emlékezetes beszédet a „varázslásról és babonáságról”.

Azokban az időkben egy fényes és újnak tartott csillag megjelenéséről az emberek úgy gondolták, hogy olyan jel, mely arra utal, hogy egy nagy ember született meg a földön. Lévén, hogy nem sokkal korábban ilyen csillagot figyeltek meg, András megkérdezte Jézustól, hogy megalapozottak-e ezek a hiedelmek. Az András kérdésére adott hosszú válaszban a Mester teljesen kimerítette az emberi babonáság egész tárgykörét. A Jézus által ekkor közölt mai szóhasználattal a következők szerint foglalhatóak össze:

³ 1. A mennyek csillagai járásának egyáltalán semmi köze sincs a földi emberi élet eseményeihez. A csillagászat helyénvaló tudományos foglalatosság, a csillagjóslás azonban babonás tévedések halmaza, melynek nincs helye az országról szóló evangéliumban.

⁴ ¶ 2. A leölt állat belső szerveinek vizsgálata semmit sem mondhat az időjárásról, a jövőbeli eseményekről vagy az emberi ügyek kimeneteléről.

⁵ ¶ 3. A holtak szellemei nem térnek vissza abból a célból, hogy érintkezzenek a családjukkal vagy a még élő, egykori barátaikkal.

⁶ ¶ 4. A szerencsetárgyak és a kegytárgyak hatástalanok a betegségek gyógyításában, a csapások elkerülésében vagy a rossz szellemek befolyásolásában; a szellemi világ befolyásolására szánt minden ilyen anyagi módszerben való hit nem más, mint tömény babonáság.

⁷ ¶ 5. A sorsvetés, bár a kisebb problémák megoldásának alkalmas módja lehet, nem az isteni akarat feltárására kialakított módszer. Az ilyen dolgok kimenetelei tisztán az anyagi véletlen területéhez tartoznak. A szellemi világgal való bensőséges közösség egyetlen módját az embernek szellemmel, az Atya bent lakozó szellemével való felruházottsága jelenti, és e felruházottsághoz tartozik a Fiú kiáradt szelleme és a Végtelen Szellem mindenütt jelenvaló hatása is.

⁸ ¶ 6. A jövendölés, a boszorkánykodás és a bűbájlás a tudatlan elmék babonásága, miként a varázslás káprázata is az. A varázsserejű számokban, a jószerencsét ígérő előjelekben és a balszerencsét hozó hírnökökben való hit tiszta és alaptalan babonáság.

⁹ ¶ 7. Az álomfejtés főként tudatlan és valószínűtlen képzelgésre épített babonás és alaptalan rendszer. Az országról szóló evangéliumnak semmi köze sem lehet a kezdetleges vallás jövendőmondó papjaihoz.

¹⁰ ¶ 8. A jó vagy rossz szellemek nem lakozhatnak agyagból, fából vagy fémből készült anyagi jelképek belsejében; a bálványok nem jelentenek többet, mint az anyag, melyből készültek.

¹¹ ¶ 9. A rontástevő emberek, a varázslók, a varázstevők és a boszorkánymesterek eljárásai az egyiptomiak, az asszírok, a babiloniak és az ősi kánaániak babonáiból erednek. A függőknek és a mindenféle ráolvasásnak semmi haszna a jó szellem védelmének elnyerése vagy a rossznak feltételezett szellemek elhárítása szempontjából.

¹² ¶ 10. Leleplezte és elítélte az igézetekben, az istenítéletekben, a megbabonázásban, a megátkozásban, a jelekben, az álomfüvekben, a csomózott kötelekben és a tudatlan és leigázó babonáság minden más formájában való hitüket.

4. AZ APOSTOLOK KETTESÉVEL VALÓ KIKÜLDÉSE

¹ Másnap este, miután összegyűjtötte a tizenkét apostolt, János apostolait és az újonnan megbízott női csoportot, Jézus azt mondta: „Látjátok magatok is, hogy az aratnivaló sok, de a munkás kevés. Kérjük hát mind az aratás Urát, hogy küldjön több munkást a mezőire. Bár én itt maradok, hogy megerősítem és oktassam az újabb tanítókat, a régiebbeket kettesével kiküldöm, hogy gyorsan elmenvén mindenfelé Galileában terjesszék az országról szóló örömhírt, amíg ahhoz még megfelelő és békés viszonyokat találnak.” Ez után kijelölte az apostoli párokat, akiket ki akart küldeni, és ezek a következők voltak: András és Péter, Zebedeus Jakab és János, Fülöp és Nátániel, Tamás és Máté, Alfeus Jakab és Júdás, Zélóta Simon és Karióti Júdás.

² Jézus meghatározta a tizenkettekkel Názáretben való találkozás időpontját, és búcsúzva tőlük így szólt: „E küldetésen ne menjetek a nem-zsidók városaiba, és ne menjetek Szamariába se, hanem menjetek inkább el Izráel házána elvesztett bárányaiért. Terjesszék az országról szóló örömhírt és hirdessék azt a megmentő igazságot, hogy az ember az Isten fia. Emlékezzetek, hogy aligha nagyobb a tanítvány mesterénél, sem a szolga uránál. Legyen elég a tanítványnak, ha olyan, mint mestere, s a szolgának, ha olyan, mint ura. Ha a ház urát némelyek Belzebub társának nevezik, mennyivel inkább annak kell tekinteniük a háza népét! De ne féljete e hitetlen ellenségektől. Mert kijelentem, hogy semmi sincs elrejtve, ami nyilvánosságra ne kerülne; olyan titok sincs, ami ki ne tudódnék. Amit magunk között tanítottam nektek, hirdessétek azt bölcsen és nyíltan. Amit a belsőszobában elmondtam nektek, azt kellő időben hirdessétek a háztetőkről. És azt mondom nektek, barátaim és tanítványaim, ne féljete azoktól, akik a testet megölhetik, a lelket azonban nem tudják elpusztítani; inkább Őbelé vessétek a bizodalmatokat, aki képes fenntartani a testet és megmenteni a lelket.

³ Ugye két verebet adnak egy filléren? S én mégis kijelentem, hogy az Isten szeme előtt egy sem merül feledésbe. Hát nem tudjátok, hogy nektek minden szál hajatokat számon tartják? Ne féljete hát; sokkal többet értek a számtalan verébnél. Ne szegyenkezsetek a tanításom miatt; menjete hirdetni a békét és a jó akaratot, de ne tévedjete — nem fogja mindig béke kísérni a szónoklataitokat. Békét hozni jöttem a földre, de amint az emberek visszautasítják az ajándékomat, annak viszály és felfordulás lesz az eredménye. Ha egy egész család elfogadja az országról szóló örömhírt, akkor valódi béke fog lakozni abban a házban; de amikor a család némely tagja belép az országba, mások meg elutasítják az örömhírt, e megosztottság csak szomorúságot és bánatot okozhat. Dolgozzatek őszintén azon,

hogy az egész családot megmentsetek, nehogy az embernek a tulajdon családja legyen az ellensége. De ha megtették a tőletek telhetőt minden család minden tagjáért, kijelentem nektek, hogy aki apját vagy anyját jobban szereti, mint ezt az örömhírt, az nem méltó az országra.”

⁴ Ahogy a tizenkettek meghallották e szavakat, készülődni kezdtek az indulásra. És nem is gyűltek össze egészen a názáreti gyülekezésig, hogy ott találkozzanak Jézussal és a többi tanítvánnyal, ahogy azt a Mester megszervezte.

5. MIT KELL TENNEM, HOGY ÜDVÖZÜLJEK?

¹ Az egyik este Shunemben, miután János apostolai visszatértek Hebronból és miután Jézus apostolai kettesével elmentek, s amikor a Mester épp a fiatalabb vándor hitszónokok azon tizenkét fős csoportjának a tanításával volt elfoglalva, akik Jakab irányítása alatt dolgoztak, a tizenkét nő jelenlétében, Rákhel ezt a kérdést tette fel Jézusnak: „Mester, mit válaszoljunk, amikor a nők megkérdezik minket, hogy ‚Mit kell tennem azért, hogy üdvözüljek?‘” A kérdést meghallván Jézus ezt válaszolta:

² ¶ „Amikor a férfiak és a nők azt kérdezik, hogy mit kell tennünk az üdvözülés érdekében, akkor válaszoljátok azt: Higgyétek az országról szóló örömhírt; fogadjátok el az isteni megbocsátást. Hit révén ismerjétek fel az Isten bennetek lakozó szellemét, akinek elfogadása az Isten fiává tesz benneteket. Hát nem olvastátok az Írásokban, ahol azt mondja, ‚Az Úrban találó igazságosságot és erőt. Szintén, ahol az Atya azt mondja, ‚Közel van igazságom; szabadításom már úton van, és karommal óvom népemet.‘ ‚Lelkem ujjong az Istenem szeretetében, mert az üdvösség ruhájába öltöztetett s az igazságosságának köntösébe burkolt.‘ Nem olvastátok-e azt is az Atyáról, hogy az ő neve ‚az Úr a mi igazságunk lesz.‘ ‚Dobjátok el az önelégültség szennyezett ruháit és öltöztessétek a fiamat az isteni igazságosság és az örök üdvözülés ruhájába.‘ Mindörökre igaz, hogy ‚az igaz ember a hite által él.‘ Teljesen szabadon beléphettek az Atya országába, de a fejlődés — a kegyelemben való gyarapodás — alapvető jelentőségű a bent maradás szempontjából.

³ Az üdvözülés az Atya ajándéka és azt az ő Fiai nyilatkoztatják ki. A hit révén való elfogadás a részetekről az isteni természet részesévé, az Isten fiává, illetőleg leányává tesz benneteket. Hit révén igazultok; hit révén üdvözültök; és ugyanezen hit révén haladtok előre örökmód a fokozatos fejlődés és az isteni tökéletesség útján. Hit révén igazult Ábrahám és hit révén ismerte meg a Melkizedekféle tanítások általi üdvözülést. A korszakok során végig ugyanez a hit mentette meg az emberek fiait, de most egy Fiú jött el az Atyától, hogy az üdvözülést valóságosabbá és szívesebben fogadottá tegye.”

⁴ ¶ Ahogy Jézus befejezte a beszédet, nagy ujjongás támadt e kegyes szavakat hallók körében, és az elkövetkező napok során mindannyian új erővel és megújult energiával és lelkesedéssel hirdették az országról szóló evangéliumot. És a nők annál jobban örültek abban a tudatban, hogy ők

is részei az ország földi megteremtésére vonatkozó eme terveknek.

⁵ Az utolsó kijelentésének zárásául Jézus azt mondta: „Üdvözülést nem vásárolhattok; nem érdemelhetitek ki az igazságosságot. Az üdvözülés az Isten ajándéka, és az igazságosság az országbeli fiúi elismertség szellemtől született életének természetes gyümölcse. Nem azért mentenek meg benneteket, mert igaz életet éltek; inkább az a helyzet, hogy azért éltek igaz életet, mert már meg is mentetek benneteket, felismertétek a fiúi elismerést, mint az Isten ajándékát és az országban való szolgálatot, mint az élet legfőbb boldogságát a földön. Amikor az emberek elhiszik ezt az örömhírt, mely az Isten jóságának kinyilatkoztatása, az arra fogja készíteni őket, hogy önként megbánják minden ismert bűnüket. A fiúi elismertség megértése nem egyeztethető össze a bűn iránti vágygal. Az országban hívők ki vannak éhezve az igazságra és szomjaznak az isteni tökéletességet.”

6. AZ ESTI TANÍTÁSOK

¹ Az esti beszélgetések alkalmával Jézus sok tárgykört érintett. E vándorút hátralévő részében — mielőtt mindannyian összegyűltek volna Názáretben — Jézus tárgyalta „Az Isten Szeretete”, „Álmok és Látomások”, „Rosszakarat”, „Alázat és Szelídség”, „Bátorság és Hűség”, „Zene és Istenimádat”, „Szolgálat és Engedelmisség”, „Büszkeség és Önteltség”, „A Megbocsátás és a Bűnbánat Viszonya”, „Béke és Tökéletesség”, „Rossz Beszéd és Irigység”, „Rossz, Bűn és Kísértés”, „Kétségek és Hitetlenség”, „Bölcsesség és Istenimádat” kérdéskörét. Lévéen, hogy a régebbi apostolok távol voltak, a férfiak és nők ezen újabb csoportjai felszabadultabban merültek bele a Mesterrel való vitákba.

² Miután eltöltött két-három napot a tizenkét vándor hitszónokból álló egyik csoporttal, Jézus felkereste a következő csoportot, és mindeme munkások hollétéről és tevékenységéről Dávid hírnökeiktől értesült. Tekintettel arra, hogy a nőknek ez volt az első vándorútjuk, az idő nagy részében Jézussal maradtak. A hírvivői szolgálaton keresztül e csoportok mindegyike teljes mértékben tájékoztatást kapott a vándorút lefolyásáról, és a többi csoportról szóló hírek mindig a bátorítás forrását jelentették ezen elszórtan és elkülönülten dolgozóknak.

³ Az elválásukat megelőzően úgy szervezték, hogy a tizenkét apostol, valamint a vándor hitszónokok és a női testület Názáretben gyűljön össze a Mesterrel való találkozásra március 4-én, pénteken. Ennek megfelelően nagyjából ekkor az apostolok és a vándor hitszónokok különböző csoportjai megindultak Galilea középső és déli részéből Názáret felé. A délután derekára az utolsóként érkező András és Péter is elérte a tábor, melyet az először megérkezettek készítettek elő és amelyet a várostól északra fekvő hegyekben jelöltek ki. És ez volt az első alkalom, hogy Jézus Názáretbe látogatott azóta, hogy a nyilvános segédkezést megkezdte.

7. IDŐZÉS NÁZÁRETBEN

¹ Ezen a péntek délutánon Jézus Názáretben sétált, de nemigen figyeltek fel rá és egyáltalán nem is ismerték meg. Elhaladt a gyermekkori otthona, valamint az ácsműhely mellett, és eltöltött egy félórát a fiúkorában olyannyira kedvelt dombon. A János által a Jordánban való megkeresztelésének napja óta az Ember Fiának lelkét nem kavarta fel ilyen emberi érzelmáradat. Ahogy lefelé tartott a hegyről, meghallotta annak a kürtnek az ismerős hangjait, melyet a napnyugta bejelentéséül fújtak meg, éppen úgy, ahogy már sok, sok alkalommal hallotta, amikor kisfiúként Názáretben felcseperedett. Mielőtt visszatért volna a táborba, elsétált ama zsinagóga mellett, ahová tanodába járt és elméjében elmerült a gyermekkorának számos emléke között. A nap korábbi szakaszában Jézus elküldte Tamást, hogy beszélje meg a zsinagóga vezetőjével, hogy a szombat reggeli istentiszteleten szólhasson.

² A názáreti emberek sohasem a jámborságukról és az erényes életükről voltak híresek. Az évek múlásával e falut egyre jobban megfertőzték a közeli Szeferisz alacsony szintű erkölcsi alapelvei. Jézus gyermekkorában és ifjúkorában megoszlott a názáretiek véleménye vele kapcsolatban; nagy volt a neheztlenség, amikor Kapernaumba költözött. Bár Názáret lakosai sokat hallottak a korábbi ácsuk dolgairól, megbántva érezték magukat, amiért a korábbi tanhirdető vándorúttjai során egyszer sem ejtette útba a saját faluját. Valóban hallottak Jézus hírnevéről, de a polgárok többsége dühös volt, amiért e nagy tettek egyikét sem a gyermekkorának színhelyén vitte véghez. A názáreti emberek hónapokon át sokat vitatkoztak Jézusról, de a véleményük egészében véve nem volt kedvező.

³ Így a Mester nemhogy a hazatérőt üdvözlő, hanem egy határozottan ellenséges és végletesen gáncsoskodó légkörben találta magát. De nem ez volt minden. Az ellenségei, tudván, hogy e szombatot Názáretben akarja tölteni és feltételezve azt, hogy beszélni is akar a zsinagógában, számos durva és faragatlan embert béreltek fel, hogy zaklassák és minden lehetséges módon bajt keverjenek.

⁴ Jézus idősebb barátainak többsége, beleértve a gyermekkorának elaggott előnéklőjét is, már meghalt vagy elköltözött Názáretből, és a fiatalabb nemzedék hajlamos volt erős féltékenységgel viseltetni a hírneve iránt. Nem emlékeztek arra, hogy korábban milyen odaadó volt az apja családja iránt, és keserű bírálattal emlegették, hogy elmaradt a Názáretben élő öccsének és a már házas húgának meglátogatásával. Jézus családjának az ő irányában tanúsított viselkedése szintén erősítette e barátságtalan érzést a polgároknak. A zsidók közötti óhitűek ráadásul odáig merészkedtek, hogy bírálják Jézust azért, mert túl gyorsan haladt a zsinagógába vezető úton ezen a szombat reggelen.

8. A SZOMBATI ISTENTISZTELET

¹ Ez a szombat szép nap volt, és egész Názáret, barátok és ellenségek, mind eljöttek, hogy meghallgassák, amint a városuk egykori polgára beszédet mond a zsinagógában. Az apostoli társaságot követők közül sokan a zsinagógán

kívül rekedtek; nem volt elég hely, hogy mindenki bejusson, aki meg akarta hallgatni Jézust. Jézus ifjúkorában gyakran beszélt ezen az istentiszteleti helyen, és ezen a délelőttön, amikor a zsinagóga vezetője átnyújtotta neki a szent írások tekercsét, hogy előadja az írásból vett tanítást, úgy tűnt, hogy a jelenlévők egyike sem emlékezik arra, hogy éppen ez a kézirat volt az, melyet ő adott ennek a zsinagógának.

² Az e napi istentisztelet éppen úgy zajlott, mint amikor Jézus fiúként járt el azokra. A zsinagóga vezetőjével felment a szószékhez, és az istentisztelet két ima felolvasásával kezdődött: „Áldott az Úr, a világ Királya, aki megalakítja a világosságot és megteremti a sötétséget, aki békét szerez és megteremt mindent; aki irgalomban világosságot ad a földnek és azoknak, akik rajta élnek és jóságban napról napra és mindegyre megújítja a teremtés dolgait. Áldott az Úr, az Istenünk a kezemunkájának dicsőségéért és a világosságot adó fényeiért, melyeket az ő dicsőítésére alkotott. Szela. Áldott az Úr, a mi Istenünk, aki megalkotta a fényeket.”

³ Egy pillanatnyi szünet után újból imába kezdtek: „Nagy szeretettel szeretett az Úr, az Istenünk bennünket, és roppant túláradó sajnálattal sajnált minket, Atyánk és Királyunk, az atyáink kedvéért, akik őbenne bíztak. Te tanítottad meg nekik az életet adó parancsokat; könyörülj rajtunk és taníts minket. Nyisd fel szemünket a törvényt meglátnunk; vedd rá szívünket, hogy megtartsa a parancsaidat; egyesítsd szíveinket, hogy szeressék és féljék nevedet, és meg ne szégyenüljünk, örökre. Mert te olyan Isten vagy, aki előkészíti az üdvözülést, és minket választottál minden nép és nemzet közül, és igazán közel vittél minket nagy nevedhez — szela — hogy szeretetteljesen dicsőítsük egységedet. Áldott az Úr, aki szeretetben választotta ki népének Izráelt.”

⁴ Az összegyűltek ez után elmondták a semát, a zsidó hitvallást. E szertartás abból állt, hogy számos szakaszt elismételtek a törvényből és jelezték, hogy az istenimádatot gyakorlók magukra veszik a mennyország igáját és a nappal és az éjszaka igáját is, megtartandó parancsolatnak.

⁵ És ez után következett a harmadik ima: „Igazság az, hogy te, Jahve vagy az Istenünk és atyáink Istene; a Királyunk és atyáink Királya; a Megmentőnk és atyáink Megmentője; a Teremtőnk és az üdvözülésünk sziklája; a segítségünk és a megszabadítónk. A neved öröktől fogva való, és nincs Isten kívüled. Új dalt énekeltek, melyet azért kaptak, hogy a nevedhez szólva énekeljék a paron; mind együtt dicsőítettek és mondták a magukénak, Király, és azt mondták, Jahve uralkodik, örökre. Áldott az Úr, aki megmenti Izráelt.”

⁶ A zsinagóga vezetője ez után elfoglalta a helyét a frigszekrény, illetőleg tároló előtt, mely a szent írásokat tartalmazta és belekezdett a tizenkilenc dicsérő beszéd, illetőleg áldás éneklésébe. Ám ez alkalommal kívánatos volt rövidebbre fogni az istentiszteletet, hogy az előkelő vendégnek több ideje maradjon a beszédre; ennek megfelelően csak az első és az utolsó áldást adta elő. Az első ez volt: „Áldott az Úr,

az Istenünk, és atyáink Istene, Ábrahám Istene, és Izsák Istene, és Jákob Istene; a nagy, a hatalmas és a szörnyűséges Isten, aki irgalmat és kedvességet mutat, aki minden dolgot megteremt, aki megemlékezik az atyáknak tett kegyes ígéretekéről és megmentőt hoz a gyermekeik gyermekeinek a maga nevének érdekében, szeretetben. Ó, Király, segítő, megmentő és pajzs! Áldott vagy te, Ó Jahve, Ábrahám pajzsa.”

⁷ Ezt követte az utolsó áldás: „Ó adj a népednek, Izráelnek erős békét örökre, mert Király vagy és minden béke Ura. És a szemedben jó dolog megáldani békével Izráelt mindenkor és minden órán. Áldott vagy, Jahve, aki a népét, Izráelt békével áldja meg.” A gyülekezet nem tekintett az előéneklőre, amint az az áldásokat előadta. Az áldások után az előéneklő az alkalomhoz illő, nem hivatalos imát mondott el, és amikor ezzel is végzett, az összegyűltek mind együtt áment mondtak.

⁸ Majd az előéneklő odament a frigszekrényhez és kivett egy tekercsét, melyet átadott Jézusnak, hogy felolvassa az írásból vett tanítást. Szokás volt felkérni hét személyt, hogy olvassanak fel nem kevesebb mint három verset a törvényből, de e szokást ez alkalommal elhagyták, hogy a látogató a maga választása szerint olvashassa a tanítást. Jézus, átvéve a tekercsét, felállt és olvasni kezdett a Deuteronomiumból: „Mert e parancs, amelyet ma adok neked, nem megfoghatatlan és nem elérhetetlen számodra. Nem az égben van, hogy azt kellene mondanod, ki hatol fel értük az égbe és ki hozza le nekünk, hogy aztán meghallgassuk és megcselekedjük? De a tengeren túl sincs, hogy azt kellene mondanod, ki kel át értük a tengeren, hogy elhozza nekünk a parancsolatot, hogy aztán meghallgassuk és megcselekedjük? Nem, az élet szava egészen közel van hozzád, ott van még a jelenlétedben és a szívedben is, hogy megismerd és engedelmeskedj annak.”

⁹ És amikor végzett a törvényből való felolvasással, ártért Ésaiaéhoz és kezdte olvasni: „Az Úr szelleme rajtam, mert az Úr kent föl engem, hogy jó híreket hirdessek a szegényeknek. Ő küldött, hogy szabadulást hirdessek a fogságoknak és a látás visszatértét a vakoknak, hogy felszabadítsam azokat, akik törődöttek és hirdessem az Úr kegyelmének évét.”

¹⁰ Jézus becsukta a könyvet, és miután visszaadta azt a zsinagóga vezetőjének, leült és beszélni kezdett az emberekhez. E szavakkal kezdte: „Ma beteljesültek ezek az Írások.” És ez után Jézus csaknem tizenöt percen át beszélt „Az Isten Fiáról és Leányairól”. Az emberek közül sokan örömmel fogadták a beszédet, és elcsodálkoztak Jézus szívélyes és bölcs voltán.

¹¹ Szokás volt, hogy a beszédet mondó a hivatalos istentisztelet végeztével a zsinagógában maradjon abból a célból, hogy az érdeklődők kérdéseket tehessenek fel neki. Ennek megfelelően ezen a szombat délelőttön Jézus a tömeg közé lépett, mely odanyomult hozzá, hogy kérdezzen. E csoportban jelen volt számos zavarkeltő is, akik hajlamosak voltak bajt keverni, s e tömeg szélén ott jártak a Jézus bajba keverésére felbérelt aljas emberek is. A kívül maradt

tanítványok és vándor hitszónokok közül most sokan benyomultak a zsinagógába és egyből felismerték, hogy baj van készülóban. Ki akarták vezetni a Mestert, de ő nem volt hajlandó velük tartani.

9. A NÁZÁRETI ELUTASÍTÁS

¹ Jézus az ellenségei nagy tömegétől körülfogva és kevéssé követője mellett találta magát a zsinagógában, és válaszul a nyers kérdéseikre és az aljas szándékú kötekedéseikre félig tréfásan megjegyezte: „Igen, én vagyok József fia; én vagyok az ács, és nem vagyok meglepve, hogy emlékeztettek a mondásra, 'Orvos gyógyítsd meg magad', és hogy azt akarjátok elérni, hogy olyat tegyek Názáretben, amiről azt hallottátok, hogy Kapernaumban megtettem; de felszólítalak benneteket, hogy tanúsítsátok, hogy még az Írások is kijelentik, hogy a látnoknak csak a saját hazájában és a saját népe körében nincs becsülete.”

² De az emberek lökdösni kezdték és vádlón, ujjal mutatva rá, azt mondták: „Azt hiszed, hogy jobb vagy, mint a názáreti emberek; elköltöztél tőlünk, de e fivéred közönséges munkás, és a húgaid még mindig közöttünk élnek. Ismerjük anyádat, Máriát. Hol vannak ők ma? Nagy dolgokat hallunk felőled, de csak azt látjuk, hogy nem teszel csodákat, amikor visszatérsz.” Jézus így felelt nekik: „Szeretem az embereket, akik abban a városban laknak, ahol felnőttem, és nagyon örülnék, ha látnám mindannyiukat a mennyországba belépni, de az isteni tettek végrehajtásáról nem én döntök. A kegy átalakulásai azoknak az élő hitére válaszul mennek végbe, akik annak haszonélvezői.”

³ Jézus kedélyes hangulatban irányította volna a tömeget és eredményesen leszerelte volna még az erőszakos ellenségeit is, ha a saját apostolainak egyike, Zélóta Simon nem követett volna el vezetési hibát, aki Nahornak, az egyik fiatalabb vándor hitszónoknak a segítségével időközben a tömegből csoportba gyűjtötte Jézus barátait és har-

ci hangulat kialakulásától tartva, felszólította a Mester ellenségeit, hogy távozzanak végre. Jézus sokszor tanította az apostolainak, hogy a szelíd felelet csillapítja a haragot, ám a követői nem voltak hozzászokva annak látványához, hogy a szeretett tanítójukkal, akit önként Mesternek szólítottak, ily tiszteletlenül és lenézően bánnak. Ez túl sok volt nekik, és azon kapták magukat, hogy a szenvedélyes és heves neheztelés kifejeződésének engednek teret, melyek mindegyike csak erősítette ezen istentelen és durva gyülekezet csordaszellemét. És így a bérencek vezetésével e gazfickók megragadták Jézust és kirentették vele a zsinagógából a közelben álló meredek domb tetejére, amelynek pereméről le akarták vetni, hogy halálra zúzza magát. De épp amint azon voltak, hogy lelökjék a sziklapárkányról, Jézus hirtelenül szembekerült velük, rájuk emelte a tekintetét és nyugodtan kitérte a karját. Nem mondott semmit, de a barátai igencsak elképedtek, amikor azt látták, hogy elindul előre és a tömeg szétválak és bántatlanul átengedi.

⁴ Jézus, tanítványaival a sarkában a táborba ment, ahol a tanítványok minderről beszámoltak. És aznap este összekészültek, hogy másnap korán reggel visszamenjenek Kapernaumba, amint azt Jézus meghagyta. A harmadik nyilvános tanhirdető vándorút e viharos vége kijózanító hatással volt Jézus minden követőjére. Most már kezdték megérteni a Mester némely tanításának jelentését; kezdtek ráébredni arra, hogy az ország csak sok szomorúságon és keserves csalódáson keresztül fog eljönni.

⁵ Názáretet ezen a vasárnap reggelen hagyták el, és különböző útvonalakon haladva végül mindannyian megérkeztek Betsaidába március 10-én csütörtök délben. Az igazság evangéliuma kiábrándult hirdetőinek higgadt és komoly csoportjaként gyűltek össze, nem pedig diadalmas keresztes vitézek lelkesült és mindenben győzedelmeskedő csapataként.